

Kop van Midden

Stedenbouwkundig plan

Team stedenbouw

Vastgesteld door de gemeenteraad van Heerenveen op 29062015

Kop van Midden

Stedenbouwkundig plan (vastgesteld)

Inhoud

1. Inleiding
2. Bestaande situatie
3. Visie Heerenveen Midden 2010
4. Wijzigingen in de uitgangspunten
5. Stedenbouwkundig plan Kop van Midden 2015
6. Fasering
7. Vervolg

Bijlage 1: Delfts Rood

Bijlage 2: Cultuurhistorische waarde beschrijving woningen Sieger van der Laanstraat

Bijlage 3: Stedenbouwkundig plan op A3 formaat

1. Inleiding

In 2010 werd een wijkvisie met stedenbouwkundig plan vastgesteld voor Heerenveen Midden. Delen daarvan zijn inmiddels gerealiseerd. Accolade is gestart met de planontwikkeling van de Sieger van der Laanstraat. Dit heeft geleid tot een oriëntatie op het achterliggende gebied 'Kop van Midden'. Tegelijkertijd heeft De Broedstroof aangegeven belangstelling te hebben voor de loods achter de Oude Brandweerkazerne. Bovenstaande heeft geleid tot een verdieplingslag van de visie Heerenveen Midden voor dit gebied, met als resultaat het stedenbouwkundig plan voor de Kop van Midden, zoals in dit document beschreven. Het projectgebied beslaat de westzijde van de Sieger van der Laanstraat en het gebied tussen de Bouwe van Ensstraat en de Koornbeursweg. Het project Kop van Midden wordt ontwikkeld in samenwerking tussen de Accolade, De Broedstroof en de Gemeente Heerenveen.

Gebied tussen de Sieger van der Laanstraat, Bouwe van Ensstraat, Kempenaerssingel en de Koornbeursweg

2. Bestaande situatie

Bestaande situatie projectgebied Kop van Midden

De Siegervan der Laanstraat is een van de mooie historische noord-zuid lanen van Heerenveen. De straat ligt in het verlengde van de Van Dekemalaan en laat een beeld zien van een overgangperiode in de ontwikkeling van Heerenveen. De oostzijde van de Siegervan der Laanstraat / Van Dekemalaan is aan het begin van de vorige eeuw, als een van de eerste uitbreidingen, van Heerenveen gebouwd. In de Siegervan der Laanstraat is aan de oostzijde de jaren dertig stijl in de architectuur goed afleesbaar bij de vrijstaande en 2-onder-1-kap woningen. Aan de westzijde van de straat staan voornamelijk seriematig ontwikkelde rijwoningen. Aan het noordelijke en zuidelijke deel staan hier de oudste rijwoningen van een laag met langskap, die eind jaren veertig van de vorige eeuw zijn gebouwd.

Heerenveen, Sieger v. d. Laanstraat

De Delfts Rode woningen aan de westzijde van de Sieger van der Laanstraat halverwege de vorige eeuw. Een brede groenstrook met bomen voor de woningen versterkt het tuindorpachtige karakter.

Sieger van der Laanstraat 1951. Aan de noordzijde staat het bedrijfsverzamelgebouw met bijbehorende loods. Aan de zuidzijde is de aansluiting op Tuindorp en een doodlopende Mr. H. Binnertstraat te zien.

Daartussen zijn later een drietal rijen van tweelagen met kap gebouwd. Aansluitingen op de zijstraten worden met vrijstaande woningen geaccentueerd. Uitzondering hierop is het bedrijfsverzamelgebouw die als accent aan de brede zijstraat Koornbeursweg staat. Het bedrijfsverzamelgebouw stamt samen met de bijbehorende loods daarachter, uit de zelfde bouwtijd als de lage rijwoningen. Na dat het gebouw jaren dienst heeft gedaan als brandweerkazerne, is het de afgelopen jaren weer herontwikkeld naar bedrijfsverzamelgebouw van De Broedstoof. De achterliggende loods deed tot voor kort dienst als gemeentewerf.

De korte rijen met woningen uit de jaren veertig zijn gebouwd in een opvallende samenhangende stijl. De architectuur die hier is toegepast vertoont veel kenmerken van de in die tijd in academische kring populaire tuindorpsstijl. Door de opzet, kleinschaligheid en architectuur werd hier een karakteristiek buurtje gecreëerd. Pas sinds het begin deze eeuw werd de hier toegepaste karakteristiek als Delfts Rood aangeduid. (zie bijlage 1) Door algemeen gebrek aan financiële middelen en bouwmaterialen kort na de tweede wereld oorlog verkeren deze woningen nu in een bouwtechnisch slechte staat, net als veel seriematig gebouwde woningen uit die tijd. De situatie in de Sieger van der Laanstraat is zelfs zodanig dat een van de woningen gestut moet worden.

Gestutte woning in de Sieger van der Laanstraat.

Achter het zuidelijke deel van de Sieger van der Laanstraat, tot aan de Kempnaerssingel zijn in de afgelopen jaren oude woningen vervangen door nieuwbouw; de Taconishof. De Taconishof loopt tot aan de Bouwe van Ensstraat. Het appartementencomplex aan de noordzijde van deze straat is begin jaren vijftig gebouwd in een project met de inmiddels vervangen woningen van de Taconishof. Eind vorige eeuw is het complex gerenoveerd waarbij bijna alle kozijnen zijn vervangen. Achter het appartementencomplex zijn in de zelfde bouwtijd een tweetal rijen woningen gebouwd aan de Kempnaerssingel. De resterende ruimte tussen de woningen aan de Kempnaerssingel en de Sieger van der Laanstraat is destijds ingericht met een grasveld als beschutte speelplek, begrenst door een bergingblok voor de appartementen. De rijen woningen aan de Kempnaerssingel worden op de kop aan de Koornbeursweg geaccentueerd met een vrijstaande woning, geheel in stijl met de stedenbouw van het hele gebied. Deze woning heeft jarenlang dienst gedaan als bedrijfswoning. Recentelijk is het pand in bezit gekomen bij de Broedstoof, ter uitbreiding van haar activiteiten.

De Broedstoof.

Gemeentewerf loods.

Het tweede pand van De Broedstoof.

Kempenaerssingel.

Speelveld achter de woningen.

Bouwe van Ensstraat.

Sieger van der Laanstraat westzijde; noordelijk en zuidelijk deel met de Delfts Rode woningen en vrijstaande woning als accent bij de zijstraat Bouwe van Ensstraat.

Binnengebied tussen de Sieger van der Laanstraat en de Kempenaerssingel.

3. Visie Heerenveen Midden 2010

In 2010 heeft de gemeenteraad een wijkvisie met stedenbouwkundig plan voor heel Heerenveen Midden vastgesteld. Het plangebied Kop van Midden valt in het Heerenveen Midden deelgebied Kempenaerssingel. In de afgelopen jaren zijn onderdelen van de stedenbouwkundig plan verder uitgewerkt. Zo is de West Indische Buurt Zuid en de Taconishof inmiddels gerealiseerd. Bij de uitwerking zijn kleine wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van het eerdere abstractere stedenbouwkundig plan uit de wijkvisie. Het basis concept van de wijkvisie blijft wel uitgangspunt bij uitwerkingen. Voor het deelgebied Kempenaerssingel richt het basisconcept zich op versterking van de lange noord-zuid structuur, versterken informele oost-west verbindingen en groen-blaue kwaliteit van de Kempenaerssingel. Deze singelzone moet extra kwaliteit geven aan de hele wijk. Dwars op de Kempenaerssingel zijn hofjes bedacht. Aan de hofjes komen een rij-woningen van 1 à 2 lagen met een kap. Aan de westzijde lopen de hofjes door tot aan het water, zodat de groene kwaliteit van de singel zo veel mogelijk de woonbuurt wordt ingetrokken. Via de hofjes ontstaan informele routes dwars door het gebied. Door deze nieuwe wandelroutes ontstaan mooie binnendoor routes die de oost en westkant van dit gebied beter met elkaar verbinden.

Versterken 'lange lijnen' door o.a. expressieve kopwoningen en bebouwingswand.

Eengezinswoningen in rijen.

Groene kwaliteit wordt met hoven de wijk ingetrokken.

De groene kwaliteit van de Kempenaerssingel

Recent gerealiseerde hoven in de West Indische Buurt en de Taconishof.

In zowel de West Indische Buurt als in Taconishof zijn groene hofjes in de structuur opgenomen. Deze hofjes zorgen voor een sterke beleving van de groene kwaliteit van de Kempenaerssingel in de wijk. Doordat in principe de hofjes geen doorgaande autoroutes zijn en de woningen direct aan deze groene openbare ruimte grenzen, dragen ze bij in de variatie 'hoe' je ergens kan wonen. Het idee is dat de hofjes de bewoners echt uitnodigen om gebruik te maken van de openbare ruimte en elkaar te ontmoeten. De hofjes hebben elk een eigen sfeer om de diversiteit in de beleving van de openbare ruimte te versterken. Zo komen in het project Taconishof een 'bloemenhof' en een 'berkenhof'. Daarnaast is er in de Taconishof ruimte om bij een hof, net als bij de West Indische Buurt samen met de bewoners tot een invulling te komen. Op deze wijze wordt nog beter aangesloten bij de behoeftes die er leven, wordt de betrokkenheid van de bewoners bij de openbare ruimte vergroot en wordt middels het proces de samenhang tussen de nieuwe bewoners versterkt.

4. Wijzigingen in de uitgangspunten

Het gebied 'Kop van Midden' zou volgens de toenmalige planning na 2015 worden aangepakt, en viel daarmee buiten de planperiode van de wijkvisie. De uitgangspunten voor de ontwikkeling van dit gebied zijn echter wel vastgelegd. Een aantal zaken geven reden om de kaders uit 2010 te wijzigen. De twee belangrijkste uitgangspunten voor Kop van Midden in de wijkvisie 2010 waren het creëren van een nieuwe weg tussen de Sieger van der Laanstraat en de Kempnaerssingel en het doorzetten van de hovenstructuur zoals die ook in de West Indische buurt en Taconishof zijn toegepast (zie hovenstructuur kaart).

Bestaande hovenstructuur kaart Kempnaerssingel

De nieuwe weg zou zorgen voor een extra ontsluiting van de appartementen van Kempenaersstate. Om die ontsluiting optimaal te maken, moet deze zo dicht mogelijk tegen de oude brandweerkazerne liggen. Om de weg op die plek te kunnen realiseren zou de sloop van de loods achter De Broedstoof noodzakelijk zijn. Als in plaats daarvan een nieuwe weg ten zuiden van de loods gesitueerd zou worden, ligt deze zo dicht bij de Bouwe van Ensstraat dat de meerwaarde verloren gaat. Verkeerstechnisch is het creëren van een nieuwe verbinding voor gemotoriseerd verkeer in dit gebied geen noodzaak.

Accolade is vorig jaar gestart met de planontwikkeling rond de Sieger van der Laanstraat. Afwijkend van de visie worden plannen gemaakt om daar woningen te slopen en te herbouwen. Daarop volgend wil men Kop van midden aanpakken. De sloop van de woningen aan de Sieger van der Laanstraat biedt mogelijkheden en ruimte om de structuur van Kop van Midden te wijzigen. Zeer wenselijk is om de nieuwe woningen diepere achtertuinen te geven. De loods achter de Broedstoof is de voormalige gemeentewerf. Bij de inventarisatie van gemeentelijke monumenten is geconstateerd dat de oude brandweerkazerne en bijbehorende loods cultuurhistorische waardevol zijn. Aangezien de loods volgens de wijkvisie gesloopt zou worden, is deze bij de aanwijzing van de oude brandweerkazerne tot gemeentelijk monument niet meegenomen. De Broedstoof heeft inmiddels aangegeven belangstelling te hebben voor de loods voor uitbreiding van haar activiteiten. Het concept van de Broedstoof spreekt aan. Er is veel vraag naar ruimte. Men wil de loods met een 'werkplaats' concept op de markt zetten. De beoogde invulling is niet concurrerend met andere ruimten in Heerenveen, het heeft toegevoegde waarde. Behoud en herontwikkeling van de loods betekent behoud van cultuurhistorisch erfgoed van Heerenveen. Voor dat het herontwikkelingsplan van de Sieger van der Laanstraat definitief gemaakt kan worden, moet inzichtelijk zijn wat er met het achterliggende gebied gaat gebeuren. Hierbij wordt uitgegaan van behoud van het appartementencomplex en de loods. De rijwoningen van Accolade aan de Sieger van der Laanstraat en de Kempenaerssingel zullen gefaseerd gesloopt worden. Hiermee wordt ruimte gecreëerd voor nieuwe grondgebonden rijwoningen in het gebied.

In juni van 2014 zijn de ideeën aan de bewoners van het gebied voorgelegd. Zij hebben met name hun zorg geuit over het parkeren en de verkeersafwikkeling. Dit heeft aanleiding gegeven om geen nieuwe toegang op de Sieger van der Laanstraat te maken voor gemotoriseerd verkeer. In het hele gebied heeft inmiddels een verkeerstelling plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat de verkeersintensiteiten dusdanig laag zijn dat een extra verbinding tussen de Kempenaerssingel en de Sieger van der Laanstraat, verkeerstechnisch niet noodzakelijk is. Ook blijkt uit de tellingen dat een extra of betere aansluiting van de Kempenaerssingel op de Koornbeursweg verkeerstechnisch geen noodzaak is. Daarnaast is de fysieke ruimte voor een dergelijke aansluiting te krap en zou het ten koste gaan van de verkeersveiligheid op de Koornbeursweg.

Bovenstaande leidt tot de uitgangspunten:

- **Versterken noord-zuid structuur**
- **Versterken groen-blauwe kwaliteit, o.a middels een hof**
- **Handhaven loods achter Broedstoof**
- **Nieuwe oost-west verbinding alleen voor langzaamverkeer (geen weg)**

Woningen krijgen diepere achtertuin

Rood – de te slopen delen.

Blauw – de te verbouwen / renoveren delen.

5. Stedenbouwkundig plan Kop van Midden 2015

Het stedenbouwkundig plan voor de Kop van Midden gaat uit van een eenvoudige structuurwijziging ten opzichte van de bestaande situatie. De belangrijkste ingreep is het verplaatsen van het onbebouwd binnengebied naar de Kempenaerssingel. Hiermee kan het gebied meer kwaliteit en betekenis krijgen voor de bewoners van de Kop van Midden. Het plan voorziet in diepere achtertuinen voor de woningen aan de noordzijde van de Sieger van der Laanstraat.

Zowel het bewoners als bezoekersparkeren zal, net als in de bestaande situatie, voornamelijk in de straten in de vorm van langsparkeren een plaats vinden.

Stedenbouwkundig plan Kop van Midden 2015

Nieuw twee laagse woningen.

Nieuwe 1 laagse woningen

De twee rijen twee laagse woningen aan de Kempenaerssingel worden vervangen door twee nieuwe rijen twee laagse woningen met langkap. De noordelijkste rij staat in de zelfde rooilijn als de bestaande rij woningen. Zorg moet hierbij (ook tijdens de uitvoering) besteed worden aan het behoud van de bomen langs de Kempenaerssingel. De zuidelijke rij wordt richting de Sieger van der Laanstraat verplaatst. Het verscholen binnengebied in de bestaande situatie wordt op deze wijze juist zichtbaar aan de Kempenaerssingel gesitueerd als een grote hof. De rooilijn van de naar achter geplaatste rij woningen ligt in het verlengde van de westgevel van de loods. Op deze wijze komt de loods ook aan de nieuwe hof te liggen.

De hof krijgt een groene inrichting die aansluit op het groen van de Kempenaerssingel. De basis van de inrichting zal een grasveld met een paar bomen zijn. Net als in de Taconishof en de West Indische Buurt is wordt ruimte gereserveerd voor een object wat voor en met de bewoners wordt ontwikkeld. Aan de beide korte zijden worden een aantal parkeerplaatsen gecreëerd ten behoeve van de nieuwe rijwoningen. Om het beeld van geparkeerde auto's te beperken worden de parkeerplaatsen met groene beplanting omzoomd. Direct achter de bestaande tuinen van het appartementencomplex worden nieuwe bergingen gebouwd in combinatie met een mooie muur als afscheiding van de tuinen naar de openbare ruimte. Via de hof en de bestaande entree van de Gemeentewerf, wordt een nieuwe oost-west verbinding voor langzaamverkeer gecreëerd.

In de Sieger van der Laanstraat zullen de te slopen woningen worden vervangen door nieuwe 1 laagse woningen met langskap, in korte rijen gegroepeerd. Stedenbouwkundig gezien vormen de bestaande woonblokken uit de vroeg-naoorlogse periode, een ensemble waarmee de historische opbouw van dit stuk Heerenveen leesbaar is. Het uitgangspunt voor vervangende nieuwbouw is om in schaal, geleding, karakteristiek en uitstraling op eigentijdse wijze een vertaling te geven van de historische karakteristiek. Het behoud van de samenhang tussen de verschillende delen is van wezenlijk belang. Met een beeldkwaliteitplan zal gestuurd worden om de karakteristieke cultuurhistorische waarden in de nieuwe ontwikkeling tot uitdrukking te laten komen. Op zorgvuldige wijze moet aandacht worden besteed aan de hoekoplossingen (stedenbouwkundig en architectonisch) en naar de overgangen naar het openbaar gebied. De hoekwoning aan de Bouwe van Ensstraat verdient daarbij bijzondere aandacht. Deze vervangt een vrijstaande woning die de hoek met de zijstraat accentueerde. In de nieuwe hoekwoning zal op eigentijdse wijze deze accentwerking tot uitdrukking moeten komen.

Voor zowel de nieuwe woningen aan de Sieger van der Laanstraat als aan de Kempenaerssingel geldt dat alle hoekwoningen grenzend aan het openbaar gebied, zoals de zijstraat, hof of langzaamverkeers route, overhoeks georiënteerd zijn.

Met uitbreiding van De Broedstoof in de loods op het binnengebied, krijgt het bedrijvencomplex een eigen gebied met een clustering van gebouwen. Enerzijds richt het zich op de Koornbeursweg. Anderzijds richt het zich via de nieuwe hof op de buurt. De zichtbaarheid aan beide zijden is groot. Zorgvuldig ontworpen overgangen tussen de achtertuinen van de woningen en het Broedstoof gebied zijn belangrijk. Deze overgangen zijn niet alleen representatief richting het Broedstoofgebied, maar zijn door de openheid van het gebied duidelijk zichtbaar vanuit de openbare ruimte. Voor de ontsluiting van het Broedstoof gebied voor auto's, wordt de huidige entree aan het begin van de Sieger van der Laanstraat verbreed.

Referenties voor de twee laagse rijwoningen en de hof aan de Kempenaerssingel.

Referenties voor de 1 laagse woningen aan de Sieger van der Laanstraat.

Uitsnede stedenbouwkundig plan Kop van Midden 2015

6. Fasering

Indicatieve fasering

Fase 1 –
Verbouw loods gemeentewerf voor de Broedstoof

Fase 2 –
Nieuwbouw drie rijen woningen aan de zuidzijde van de Sieger van der Laanstraat.
- *Vorbereiding* 2015
- *Oplevering* 2016

Fase 3 –
Nieuwbouw vijf rijen woningen aan de noordzijde van de Sieger van der Laanstraat
- *Vorbereiding* 2015
- *Uivoering* 2016

Fase 4 –
Renovatie appartementen aan de Bouwe van Ensstraat
- *Vorbereiding* 2016
- *Oplevering* 2017

Fase 5 –
Nieuwbouw twee rijen woningen aan de Kempenaerssingel
- *Vorbereiding* 2015
- *Oplevering* 2017

Fase 6 –
Inrichting openbaar gebied

Schema fasering

7. Vervolg

Het stedenbouwkundig plan zoals beschreven in dit document zal na instemming van het college, ter inzage worden gelegd. Daarbij zal in deze periode het plan op een bijeenkomst aan de bewoners van en rondom de Kop van Midden worden gepresenteerd. Het kan zijn dat de reacties aanleiding geven om wijzigingen aan het college voor te stellen. Pas daarna zal het stedenbouwkundig plan worden vertaald in een bestemmingsplan. Voor de nieuwe woningen aan de Sieger van der Laanstraat wordt een beeldkwaliteitplan gemaakt. (Voor het overige gebied is de Welstandsnota 2013 van toepassing.) De gemeenteraad neemt hier een besluit over. Deze beide plannen zijn de basis voor de vergunningverlening en het beoordelingskader voor de (ver) bouwplannen van Accolade en de Broedstoof. Tevens vormen ze de basis voor de uitwerking van het inrichtingsplan voor de openbare ruimte.

Gedurende het hele uitwerkingsproces zullen er formele momenten zijn waarop bewoners hun reactie kunnen geven. Daarnaast zal het wijkplatform continu op de hoogte gehouden worden. Mocht er vanuit het proces, fase of bewoners behoefte bestaan, kunnen extra overleggen of presentaties met en voor de bewoners worden georganiseerd.

Bijlage 1. Delfts Rood

Een artikel dat architectuurhistoricus Peter Karstkarel over Delfts Rood in 2007 publiceerde en de relatie met de voorgenomen sloop van het 'Delfts Rode buurtje' aan de Sinnebuorren in Akkrum, gaf de aanleiding voor een breed onderzoek naar Delfts Rood in Friesland. Stichting De Nieuwe Kijk presenteerde in 2011 het onderzoek met bijbehorende publicatie 'Delfts Rood in Friesland, ontwerponderzoek naar de wederopbouw in de traditionalistische stijl'. Hierbij werd nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de cultuurhistorische waarde van dit type architectuur en stedenbouw bij herontwikkeling.

In de jaren 30 van de vorige eeuw heerste er de Nederlandse architectuur en stedenbouw een behoudende stijl, waarbij inspiratie werd gevonden in de traditie van de plattelandsarchitectuur. In Delft werd deze stijl onderwezen door Granpré Molière. Deze architect en architectuurtheoreticus maakte naam met tuindorppachtige volkswijken. Doordat een aantal van zijn aanhangers het onderwijs op de belangrijkste bouwkundige opleiding van Friesland, aan de MTS in Leeuwarden, verzorgden, werd deze stijl ook hier in het Noorden populair.

Tussen 1947 en 1952 werd de volkshuisvesting in Friesland uitsluitend uitgevoerd in de Delftse traditionalistische stijl. Delfts Rood is een eenvoudige versie van het traditionalisme van de Delftse School; eenvoudig omdat er snel en relatief goedkoop volkswoningen moesten worden gesticht, rood, omdat deze woningen in de noordelijke provincies veelal gebouwd werden met rode Groninger perssteen en daken met orangerode pannen. Deze zeer sober uitgevoerde woningen, soms met bijzondere details, bepalen in veel Friese dorpen het aanzicht van wijk of buurt. De woningen zijn over het algemeen te jong om op de monumentenlijst te worden geplaatst en te oud om te voldoen aan de huidige eisen van woonkwaliteit. Daarbij komt dat ze gebouwd zijn in een tijd waar door gebrek aan financiële middelen en bouwmaterialen ook de bouwtechnische staat vaak sober is. Met als gevolg dat de woningen ook op dat aspect vaak aan het einde van hun levensduur zijn.

Delfts Rode projecten in Friesland zijn groen, doordat ze de openbare ruimte en bebouwing als een geheel werden ontworpen vanuit de tuindorppgedachte. Op veel plaatsen herkennen we extra aandacht voor het verloop van de straat en het groen, door verbredingen, versmallingen of extra groene ruimtes. Belangrijke verbijzonderingen zijn de verspringende rooilijnen en knikken of buigingen in de stratenpatronen. Het groen in de Delfts Rode buurtjes is veelal straatgroen met bomen in grasstroken en hagen rond de tuinen als duidelijke scheiding tussen privé en openbaar.

Aan de lange straat, een voortzetting van de Compagnonsstraat en Van Dekemalaan, staat de lange reeks van 30 woningen in rijen van twee tot vier woningen onder een kap. Het is eigenlijk een laan omdat aan de zijde van deze woningen tussen stoep en straat een groenstrook met bomen staat. De twee reeksen verschillen op detail. De laagste nummers van de woningen zijn van bruine baksteen gemetseld, de andere van iets roder materiaal. Ze hebben alle zadeldaken met orangerode pannen, schoorstenen en mastgoten. Op de voorschilden staan kapellen, bij de laagste nummers grote die bij tussenwoningen zijn gecombineerd, bij de andere van bescheiden formaat en nergens gecombineerd. De laagste nummers hebben voor de woonkamer twee staande vensters en voordeuren zijn met bovenlichten omlijst. De andere rijen hebben brede combinatievensters voor de woonkamer en voordeuren met omlijsting en daarboven een getoogd bovenlicht. De vensters zijn bij alle woningen met hanenkammen ontlast. De erfscheidingen met liguster zijn deels nog aanwezig.

(bron Stichting De Nieuwe Kijk)

Bijlage 2. Monumentenbeschrijving Delfts Rood - Sieger van der Laanstraat.

Algemene gegevens

Gebied	8
Monumenten ID	240
Naam	
Adres	Van Dekemalaan 6 t/m 20 (even) en Sieger van der Laanstraat 2 t/m 36 (even)
Plaats	Heerenveen
Gemeente	Heerenveen
Kadastraal nummer	HRV01-A-3846, 3847 en 3848
Architect	Dienst Gemeentewerken, Heerenveen
Bouwjaar	1948
Functie_oorspronkelijk	woning
Functie_huidig	woning
Monumentenstatus	Gemeentelijk monument
Datum aanwijzing	2014
MIP-code	

Objectbeschrijving

Geschiedenis

In 1948 werden in opdracht van de gemeente Heerenveen en naar ontwerp Van de Dienst Gemeentewerken van de gemeente Heerenveen 26 woningen gebouwd aan de Van Dekemalaan (twee blokken van vier woningen) en de Sieger van der Laanstraat (vier blokken van vier woningen en een blok van twee woningen).

Locatie

De twee blokken van vier woningen staan aan de westkant van de Van Dekemalaan, op de hoek met de Tuymelaarstraat; de vier blokken van vier en het blok van twee woningen staan aan de Sieger van der Laanstraat. Een voortuin vormt de overgang tussen het trottoir en de gevel. In de achtertuinen staan per twee woningen twee geschakelde schuurtjes. De woningen markeren het begin van de naoorlogse woningbouw aan de zuid-westzijde van deze straten. De bebouwing aan de overkant van de Van Dekemalaan is vooroorlogse (sociale) woningbouw, aan de overzijde van de Sieger van der Laanstraat staan grotere vrijstaande vooroorlogse woonhuizen.

Bouwvolume

Zes identieke bouwblokken met ieder vier woningen en één van twee woningen. Elk bouwblok met begane grond met verdieping onder kap op een rechthoekig grondplan. Nokken evenwijdig aan de straat.

Gevels

Gevels opgetrokken uit roodbruine baksteen in halfsteensverband. Symmetrische indeling voorgevel. Spiegelassen in het midden en tussen de afzonderlijke woningen. In de voorgevel naast de voordeur twee grote vensteropeningen. Aan de andere kant van de voordeur een smal toiletvenster. Zijgevels kragen uit ter hoogte van de dakgoot, zogenaamde tuitgevels, en komen uit in een schoorsteen. De blokken met vier woningen hebben vijf schoorstenen, het blok van twee woningen heeft er drie. De Grote vensteropeningen in de voor- en achtergevel zijn afgewerkt met hanekammen, in de zijgevels met, in het gevelvlak, ontlastingsbogen. Voordeur met bakstenen opstapje.

Vensters en deuren

Vensters zijn wit geschilderde houten kozijnen met donkergroene binnenramen en bovenlichten. Donkergroene houten voordeuren met bovenlicht in wit houten kozijn, verbreed met houten pilasters, afgesloten met lijst.

Dak

Zadeldak bedekt met oranje Opnieuw Verbeterde Holle pannen. Eenvoudige zinken dakgoten. Gemetselde schoorstenen op de nok van het dak boven de woningscheidende muren. Drie symmetrisch, of één centraal, geplaatste, eenvoudige houten dakkapellen met plat dak, witte houten daklijst en donkergroene bekleding.

Kunst/ornamentiek

Geen.

Wijzigingen

De oorspronkelijke smalle dakkapellen zijn vervangen door grotere dakkapellen. Van Dekemalaan 12 is gesloopt, van Dekemalaan 10 is voorzien van een nieuwe, gestucte, zijgevel.

Waardering

Cultuurhistorische waarde

De woningen zijn van cultuurhistorische waarde als voorbeeld van vroeg naoorlogse volkshuisvesting in Heerenveen op relatief grote schaal. De woningen zijn een voorbeeld van overheidsinitiatief in de woningbouw en van een landelijke ontwikkeling in de vroeg-naoorlogse woningbouw.

Stedenbouwkundige waarde

De Van Dekemalaan en de daarin doorlopende Sieger van der Laanstraat bestaan voornamelijk uit sociale woningbouw van enkele woningen per bouwblok. Deze bouwblokken zijn van gelijke korrelgrootte, materialisering, bouwperiode en bouwhoogte, wat de straten een grote stedenbouwkundige samenhang geeft. De bouwblokken zijn van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van deze stedenbouwkundige eenheid.

Architectuurhistorische waarde

De bouwblokken zijn van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van vroeg-naoorlogse (sociale) woningbouw. In heel Nederland werd gebouwd met een vergelijkbare, in tegenstelling tot latere naoorlogse panden vrij traditionele vormtaal: lage bouwhoogte, rodebruine baksteen, symmetrische gevelcompositie, houten omlijsting voordeur.

Gaafheid/herkenbaarheid

Zowel de architectonische als stedenbouwkundige gaafheid van de bouwblokken is hoog. De woningen hebben weinig ingrijpende wijzigingen aan de buitenkant ondergaan.

Zeldzaamheid

Hoewel de woningen landelijk gezien noch wat betreft architectonische vormtaal, noch als typologie zeer zeldzaam zijn, hebben ze toch typologische waarde als gaaf voorbeeld van een naoorlogse uitbreiding met gemeentelijke woningbouw in Heerenveen. Deze waarde wordt versterkt door de hoge stedenbouwkundige en architectonische gaafheid van de bouwblokken.

Bijlage 3. Stedenbouwkundig plan (A3)

GEMEENTE

HEERENVEEN

project
tekening
datum
schaal

Kop van Midden
stedenbouwkundig plan
15 01 2015

